

Végsőre is...

4. oldal
ből.

Egyes szám ára 4 fillér.

TIZENNEGYEDIK ÉVFOLYAM.

233. SZÁM.

KEDD, 1916. AUGUSZTUS 22.

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 K 40 F. NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A németek és a bolgárok előnyomulása Macedóniában

Floriától délkeletre elfoglalták a szerbek hegyi állásait — A Strumamenti bolgár csapatok elfoglalták Demir Hissart — Az angolok és franciák veresége Serresnél — Bukovinai csapataink elfoglalták a Stopansky-hegységet — Az oroszok veresége a Stochodnál

Macedóniában a német és bolgár haderők tegnap folytatták előnyomulásukat és az albán határtól a Struma folyóig terjedő hosszú arcvonal mindkét szárnyán nagyszerű sikereket vívtak ki, míg a centrumban, a Dojran-tó vidékén visszaverték az ellenséges támadásokat. A jobbszárnyon, ahol a németek és a bolgárok együttesen harcolnak, elfoglalták a szerbektől a Florinától délre és délkeletre emelkedő hegyeken berendezett állásokat. A front balszárnyán — mint a bolgár vezérkar nyíltan megmondja — a bolgárok általános offenzívát kezdték a szövetséges angol és francia haderők ellen. Támadásuk eddigi eredményeként *Demir-Hissar várost elfoglalták*, majd folytatva előnyomulásukat délkeleti irányban, *Serresnél* vívett győzelmes csatában a Struma jobbpartjára szorították az angol és a francia csapatokat. — Az entente-hadak főparancsnokának, *Sarrail* tábornoknak dicsekedése helyett, hogy akkor kezd meg a támadást, amikor akarja, győzelmes német-bolgár offenzíva következett.

Az orosz hadszíntéren csapataink folytatják előnyomulásukat a *Fekete Czeremosz* völgyében és elfoglalták a *Stopansky* hegységet. A *Tatarszoroson* a harcok még nem értek véget.

***

A balkáni harctér

Höfer jelentése

Budapest, augusztus 21. (Ministerelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:

Nincs nevezetesebb esemény.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, augusztus 21. — (Ministerelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a Balkán-hadszíntérről:

Florinától délre és délkeletre meghódítottuk a Vic hegyet és a Malereka hegygerincet, Banicától keletre pedig rohammal elfoglaltuk a

szerb állásokat a Malka Midza Planinán. Az ellenségnek a Dzemaat Jeri visszafoglalására irányuló összes erőfeszítései eredménytelenek maradtak.

Ljumnicánál egy gyenge ellenséges előretörést visszavertünk.

A Dojran-tótól délnyugatra élénk tüzészégi harc folyt.

A bolgár vezérkar jelentése

Szofia, augusztus 21. A Bolgár Távirati Ügynökség közlése a bolgár vezérkar augusztus 20-iki jelentését, amely így szól:

A szövetséges csapatoknak a Vardar völgyében kezdett katonai hadműveletei következtében, amelyek a Strumától keletre elterülő vidékre a Tahinos-tó északi részén is kiterjedtek, balszárnyunk e hónap 18-án általános támadásba fogott.

A Struma völgyében előnyomuló csapataink megszállták Demir Hissar városát és az angol-francia haderőket a velük Serresnél vívott ütközet után a Struma jobbpartjára vetették vissza, miközben ők maguk ennek a folyónak balpartját a Butkovo- és a Tahinos-tó között megszállták. A Struma és Mesta között operáló hadoszlopok a kapott parancshoz képest előnyomulnak. A Vardar völgyében angol és francia haderők tíz nap óta támadják Dojran városától délre és délnyugatra előretolt hadállásainkat, a nélkül, hogy más eredményt értek volna el, mint azt, hogy véres veszteségeket szenvedtek gyalogsági és ágyútüziinkben.

Jobbszárnyunkon levő csapataink, miután a szerbeket Florinánál megverték, teljes sikerrel hajták végre a nekik szabott haditervet. — Tegnap megszállták a Szaloniki—Florina vasútvonalon Banica és Eksizu állomásokat s ezzel ismét helyreállították a vasúti összeköttetést Bitolia (Monasűr) városával.

A Presba-tótól délre megszállottuk Svezda, Biklista és Breznica falukat, amiáltal egyrészt Korcsa és Florina, másrészt Korcsa és Kastoria között az ellenség összekötő vonalát végleg elvágtuk.

A bolgárok Kavalla felé törnek

Szaloniki, augusztus 21. (Magyar Távirati Iroda.) A Havas-ügynökség jelenti: *Kavallától keletre a bolgárok győnge haderőkkel átlépték a Nestont és járőreiket Kavalla felé tolták előre.* Struma vidékén az ellenség megszállta a *Lisa* és *Staraska* erődöket, a balparton pedig egyes csapatostagok a folyóig vonultak föl. A Strumától keletre tüzelésünkkel feltartóztatuk a bolgároknak *Forni—Natinka* ellen irányított támadását. A *Dojran-tó* közelében angol csapatok egy bolgár támadást *Doldzeli* falu ellen visszavertek. A *Vardar* nyugati partján, főként *Nayadad* környékén élénk volt az ágyuzás.

Angol jelentés a bolgárok előnyomulásáról

Szaloniki, augusztus 21. (Magyar Távirati Iroda.) A Reuter-ügynökség jelenti: Az elke-seredett küzdelem ember ellen a franciák által megszállva tartott *Doldzeli* falu birtokáért e hó 16-án tovább folyt. 17-ére virradó éjjel az angolok elfoglalták a *Doldzeli* körül emelkedő magaslatokat. — *Demirhissarból* és *Starzhistából* a görög csapatok a bolgárok követelése értelmében elvonultak, mire a bolgárok megszállták ezeket az állásokat.

London, augusztus 21. (Magyar Távirati Iroda.) A Reuter-ügynökség jelenti Szaloniki-ből: *Doldzelinél* az ellenséges támadásokat visszavertük. A *Strumánál* lovasságunk érintkezésbe jutott a bolgárokkal. Ellenséges repülőkbombázták *Jeniköjt*.

Románia döntés előtt

A külügyminiszter a királynál

Bukarest, augusztus 21. *Bratiamu* miniszterelnök tegnap birtokára utazott és csak a jövő héten tér vissza a fővárosba.

Porumbaru külügyminiszter *Sinajában* való időzése alatt kihallgatáson volt a királynál, akivel hosszabb ideig együtt dolgozott.

Bukarest, augusztus 21. A föderalisták *Filipesku* lakásán tanácskoztak. Az értekezlet után többen fölkeresték az orosz és a francia követet.

URANIA

Ma utoljára!

A SZENZITIVEM

REJTÉLY

bűnbűyi dráma 5 felv.

Főszereplő:

ZELNIK FRIGYES.

A KÉMNŐ

életkép.

Cserkész fiúk

aktuális.

Előadások 5 órákor

szélszél, 7 és 9 órákor

rendes helyarátkal.

Ma, kedden

Előadások 5 órákor

szélszél, 7 és 9 órákor

rendes helyarátkal.

Indushalál

látványos nagy dráma

5 felvonásban.

Egy jól sikerült

cselekvés

vígjáték.

Örök város

természeti felvétel.

Ujabb behívások Romániában

Athén, augusztus 21. (Magyar Távirati Iroda.) Hír szerint Romániában az összes szabadságolt tiszteket és katonákat újból behívták és a vasutak személyzetét katonai felügyelet alá helyezték. Románia azért készülődik, hogy sikerrel védekezhessen az esetleges orosz invázió ellen.

* * *

Az orosz háboru**Höfer jelentése**

Budapest, augusztus 21. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadsziinterről:

Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg-arcvonala: Bukovinában a Moldávától nyugatra és Zabiétől délkeletre és délnyugatra levő magaslatokon, amelyek visszahódítása alkalmával 2 orosz tisztet és 188 főnyi legénységet fogtunk el, valamint 5 gépfegyvert zsákmányoltunk, az ellenség hasztalanul erőlködik, hogy az elvesztett területet visszafoglalja.

A Tatár-szerosnál kétoldalt tovább folynak a harcok. A helyzet változatlan maradt.

A Ziefontól délre levő vasútvonal mentén egy orosz osztagot visszavertünk.

A Bistrzyca-Sotowinskánál és a Dnjestertől északra a tegnapi nap csendben telt el.

Hindenburg vezértábornagy hadsereg-arcvonala: Smolarynál és Stobychwától délre kisebb eredményes hadivállalkozásaink voltak. Rudka-Czerwiszczenél az oroszok minden kísérlete, amely arra irányult, hogy a nyugati Stochod-parton levő állásait kiterjessék, az ellenség legsúlyosabb veszteségei mellett meghiúsult.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, augusztus 21. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadsziinterről:

Hindenburg vezértábornagy arcvonala: A Stochod mentén Lubieszowtól délnyugatra az oroszok támadásai meghiúsultak. Az ellenségnek tekintélyes erővel kereszttülvitt arra irányuló több kísérlete, hogy állásait a nyugati parton Rudka-Czerwiszczenél kiterjessze, nagy veszteségei mellett meghiúsult. Zarecze és Smolary között sikeres kísérlet történt elfoglalása alkalmával 2 tisztet és 107 főnyi legénységet elfogtunk.

Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala: A Kárpátokban elfoglaltuk a Fekete Czeremosz völgytől nyugatra a Stopansky magaslatláncot. Itt és a Kreta magaslaton visszavertük az orosz ellentámadásokat. A Kretának augusztus 19-én rohammal történt elfoglalása alkalmával 2 tiszt, 188 főnyi legénység és 5 gépfegyver jutott kezünkre.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.**Az orosz offenziva célja**

Berlin, augusztus 21. Félhivatalos orosz kommentár közli, hogy az ó-naptár szerinti augusztus havában nagy hadműveletek lesznek, mert az orosz seregek újabb nagy erőfeszítéseket akarnak tenni.

A Rjees azt írja, hogy a galíciai orosz hadműveletek célja Lemberg.

Sumszky ezredes, a Birszewija Wjedomostiban azt írja, hogy Lemberg birtoka közöm-

bős és hogy az offenziva tulajdonképpen irányul a Kárpátok szöglete.

A kaukázusi helyzetet az orosz lapok is komolyan mondják. A Djen azt írja, hogy Izzet pasának, aki Billis vidékén és a Van-tó-tól nyugatra harcol, óriási tulereje van és hogy a török balszárny elleni orosz offenziva megállt, mert a törökök halálmegvető bátorsággal védtek ki minden támadást.

Hindenburg hadiparancsa az új német területekről

Varsó, augusztus 21. (Magyar Távirati Iroda.) Hindenburg tábornagy hadseregparancsot adott ki, melyben a következő szavakkal fordul katonáihoz:

— A veszteségek, melyeket ti az oroszoknak Jakobstadtnál a Diina mellett és néhány nap előtt Rigánál ez új német területek megvédéséért vívott makacs küzdelmekben okoztatok, tanúságot tettek a császárnak arról, hogy vasakarattal váltjátok valóra a császári szavakat, amelyek így hangzottak: „Idáig a szláv hullámok többé nem fognak elérni.” A németek most már mindörökre uralkodni fognak itt. — Ezért küzdünk és halunk meg!

Stürmer a főhadiszálláson

Frankfurt, augusztus 21. A Frankfurter Zeitung jelenti Stockholmból: Stürmer miniszterelnök különösen sürgős kérdések tárgyalása céljából újra elutazott a főhadiszállásra.

Angol tengerész-bizottság Pétervárott

Frankfurt, augusztus 21. A Frankfurter Zeitung jelenti Stockholmból: Az angol tengerészeti bizottság Filimore tengernagy vezetésével ismét Pétervárra érkezett és a különböző lapjelentések szerint innen külföldre fog utazni.

Automobil-közlekedés Pétervár és Archangelsk között

Frankfurt, augusztus 21. A Wecsernaja Wremja jelentése szerint a kormány úgy akar segíteni a vasutak teljesítő képességének fogyatékosságán, hogy állandó automobil-közlekedést létesít Pétervár és Archangelsk között. — Két teherautóval már próbautat is tettek.

A belga-francia harctér

Berlin, augusztus 21. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadsziinterről:

A Sommetől északra több, egymással össze nem függő, de heves ellenséges gyalogsági támadást, amelyeket Auvillersből és Pozieréből, továbbá a Foureaux-erdőtől nyugatra és a clairy-maricourti országúton intéztek ellenünk, valamint Maurepasnál kézigránátámadásokat visszautasítottunk.

A Maastól jobbra a támadásra készen álló ellenséget a Thiaumont erődtől északnyugatra tüzérési tüziinkkel árkaikban maradásra kényszerítettük. Magánál az erődnél és Fleury mellett erős kézigránát-csapatokat gyalogsági- és gépfegyvertüzzel összelövdöztünk.

Ellenséges felderítő osztagoknak számos vállalkozása eredménytelen maradt. Német járőrök előretörései Vermellestől nyugatra, Festhubertnél és Embermeninél sikerrel jártak.

Az Argonneokban kölcsönös élénk aknaharc.

A Combres-magaslaton robbantással jelentékeny kiterjedésben elpusztítottuk az ellenséges állást.

Ostende előtt tüzelésünkkel megsemmisítettünk egy angol vízi repülőgépet és egy francia hydroplánt lelőttünk. Légiharcban egy angol kétfedelű Arrastól délkeletre lezuhant.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.**A Somme-offenziva kudarca**

Genf, augusztus 21. A nyugati harctéri helyzetről szóló heti szemléjükben a párisi nagy lapok megállapítják, hogy az illetékes tényezők a francia és az angol haderőknek a két utolsó 48 órán át kifejtett erőfeszítésétől egészen más eredményt vártak, mint a szövetségesek Maurepas és Guillemont közt lévő hadállásainak megerősítését. A kormány kiegészítő hivatalos jegyzékéből is az derül ki, hogy Haig tábornoknak Foch tábornokkal folytatott tanácskozásai után a Somme mentén dúló küzdelmek döntő befejezését várták tegnap s ezzel ellentétben a mai jelentés úgy szól, hogy lényeges esemény nem történt s a hadvezetőségek folytatják a csapatok átszervezését.

A 18 éves angolok sorozása

Zürich, augusztus 21. A Zürcher Anzeiger jelenti Londonból: Egy hivatalos közleményből kiderül, hogy a kormány visszavonta azt az ígérését, hogy 19 évesnél fiatalabb embereket nem fog behívni. Újabb rendelkezések értelmében mindazokat az ifjakat, akik 18 évet és 8 hónapot betöltöttek, be fogják sorozni, de 19-ik évük betöltése előtt nem fogják őket a harctérre küldeni.

* * *

Az olasz háboru**Höfer jelentése**

Budapest, augusztus 21. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadsziinterről:

Nincs nevezetesebb esemény.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A megfeneklett olasz offenziva

Hága, augusztus 21. A Vaterland jelenti: Az olaszok még folytonosan kísérletet tesznek az Isonzo-menti osztrák-magyar csapatok növekvő ellenállásának megtörésére, azonban Görz eleste és a Doberdo-fensík elfoglalása óta nem tudtak előrehaladni, mert a cs. és kir. hadsereget a dombokon megerősítették és kérdés, vajjon az olaszok képesek lesznek-e elűzni őket onnan. Az Isonzo-fronton, különösen a Ledrovölgyben, az Ets és a Posina völgyében az osztrák-magyar csapatok támadásai tevékenységük megeléknülését bizonyítja, mely fokozott erőfeszítésre kényszeríti az olaszokat.

Elesett olasz tábornok

Lugano, augusztus 21. Rómából jelentik, hogy a Görz körüli harcokban Pittaluga olasz tábornok megsebesült, Cartella tábornok pedig elesett.

Lugano, augusztus 21. Míg az olasz lapok egyrésze azt írja, hogy Pittaluga tábornokra Görzben lesből, egy ablakon át lőttek rá, addig a Corriere della Sera szerint a tábornok a folyón való átkelés alkalmával gépfegyvergolyótól sebesült meg.

Venizelos hazugsága Románia csatlakozásáról

Athén, augusztus 21. Az ország sorsára döntő képviselőválasztások októberben lesznek. Venizelos pártja azzal a kortesfogsággal él, hogy azt hirdeti, hogy Románia az entente mellé csatlakozott. A szalonikii és az athéni sajtó folytatja a király elleni harcot. A legpökhendibb módon a szerb követ viselkedik, aki kijelentette, hogy Görögország a bukás szélén áll, mert Románia beavatkozása és Sarraill offen-

zivájának megindulása után Görögországnak el kell határoznia magát, különben az entente feldarabolja. *Sarrail* tábornok is számtalan intervjút ad s nagy hangon azt jelenti ki, hogy *bármely pillanatban megkezdhetné az offenzívát*, van elég municiója és hadiszere és minden ellenállás hiábavaló. *A szerbeket az első frontra tették, hogy elsőnek mehessenek be országukba*. Venizelos nyíltan azt hirdeti, hogy Görögország sorsa tőle függ és csak vele győzhet.

Rettentő munka indult meg a görög vezérkar ellen és *Gunaris* ellen, aki Patrasban rendkívül harcias beszédekben támadta meg Venizeloszt és leleplezte a krétai infámis játékát. — *Konstantin* király Dekeliában tartózkodik. *Zaimis* miniszterelnök ide-oda utazgat és alkudozik. *Guillemin* francia követ Párisba utazott, mint a *Patris* című lap jelenti azért, hogy kormányának jelentse: *Görögország megérett arra, hogy elnyeljék*. A görög kormány csakugyan bizonyos mértékű indolenciát tanusít és a királynak igen nehéz a helyzete, mert az entente hazug győzelmi hírekkel és azzal a hazugsággal, hogy Románia melléje állt, a központi hatalmak törhetetlen erejét elhomályosítani igyekszik.

Az egyiptomi alkirály lemondott

Lugano, augusztus 21. (Magyar Távirati Iroda.) A *Corriere della Sera* jelenti Kairóból, hogy *Hussain Hilmi egyiptomi alkirály beadta lemondását*.

SZERETETADOMÁNYOKAT KÉR
a Hadsegélyző Hivatal átvételi különítménye, Budapest, IV., Váci-utca 38.

A bizalmi tanács a királynál

A román helyzet javult

Bécs, augusztus 21. A király ma délelőtt kihallgatáson fogadta *Andrássy* Gyula grófot, *Apponyi* Albert grófot és *Rakovszky* Istvánt, az ellenzéki bizalmi tanács tagjait.

Budapest, augusztus 21. Az ellenzék bizalmi férfiai ma este hazaérkeztek. A *Budapest* munkatársa beszélgetést folytatott velük.

Andrássy Gyula gróf kijelentette, hogy sajnálatára semmi közlést sem tehet.

Apponyi Albert gróf elmondta, hogy *Andrássy* kihallgatása ötnegyed óráig, az övé háromnegyed óráig, *Rakovszky* fél óráig tartott.

Arra a kérdésre, mi az impressziója a román helyzetről, *Apponyi* így válaszolt:

— Megmondhatom, bár nem autentikus helyről tudom, hogy a romániai helyzet határozottan javult.

Rakovszky István csaknem ugyanezeket mondta.

Bécs, augusztus 21. A bizalmi férfiak kihallgatásuk után tanácskoztak és közléseket tettek egymásnak a kihallgatásról. A bizalmi férfiak mai kihallgatásuk alkalmával kiegészítették a koronának multkor tett előterjesztéseiket. *A most szóba került aktuális kérdések egyike a román kérdés volt, a másik pedig a lengyel kérdés*. Az ellenzéki vezérférfiaknak a külpolitika vezetésében bizonyos kívánságaik vannak és nyilván ezek adták meg az alkalmat az újabb kihallgatásokra. Meglehet, hogy az ellenzéki vezérek kívánságaikat és eszméiket a külpolitikai kérdésekben talán már a képviselőház holnapi vagy holnaputáni ülésén kifejtik.

Hazai miniszter látogatása után

(Megvédjük Erdélyt! — A Szent István-napi festészetek — A protestánsok ősei és a katolikusok ősei — Három bokréta a kegyelmes asszonynak)

Hazai báró honvédelmi miniszter látogatása még ezekben a nagy időkben is mély nyomot hagyott a szabadság őrvárosában, Debrecenben. Mindnyájan személyiségének a varázsa alatt állunk még ma is és mint a hadijóékonyság asszonyai. *Fráter* Erzsébet főgenerálisszima hadserege, lázas érdeklődéssel számították a tegnapi perselyeket, mi is összetesszük és összeszedjük, ami a honvédelmi miniszter látogatása nyomán, mint vele, személyiségével összefüggő esemény vagy nyilatkozat köztudomásra jutott.

A 19-iki bevonuláskor feltűnt az óriási néptömeg, mely a Piac-utcát, a Ferenc József-utat megtöltötte. „Még mindig lesz elég emberünk Erdély megvédelmezésére!” — mondta valaki. Lesz is, csak hogy onnan felülről s olyan ember adja ki a jelszót, mint Hazai, aki előtt még a debreceni független párt szeretett képviselője, Bakonyi is meghajolt.

Ez a tószta a vasárnap déli banketten esett meg, de esett ott több is és történt e napon sok más is.

Mindenekelőtt az, hogy a miniszter a *Katona-Otthon szobrászműhelyét* is megtekintette. Három szobrász: *Krejesi*, *Némethy* L. és *Horváth* dolgoztak ott és íj. *Kovács* János, ez a zseniális fiatal festő, akinek hadi kiállítását az Otthon műtermében nagy érdeklődéssel szemlélte a miniszter, de a sok kész és készülőben levő műveket is.

Vasárnap Szent István napja volt s a miniszter ennek a magyar szentnek s ennek a virágos ünnepnek áldozott, midőn debreceni időzése alkalmával e nagy ünnepen két templomban is megjelent: a debreceni kálvinista Nagytemplomban, hol dr. *Baltazár*, a kálvinista Tomory büszke vezér szolgált és a róm. kath. templomban, ahol *Groh* Ferenc prépost-plébános fényes segédlettel misézett.

A miniszter nagyon meg volt elégedve, de mégis megjegyezte: az egyikben szépen beszéltek, a másikban szépen énekeltek, de Szent Istvánról sehol sem beszéltek.

A miniszter elégszer használ szójátékot is, noha inkább csak úgy önkéntelen is ironikusan.

Mikor ezt valaki környezetéből jobban kiemelte, mint ahogy a miniszternek tetszett, így utasította vissza a tömjénezést: „Lehet, hogy néha szójátékot is csinállok, de a szavammal sohasem játszom.”

A József főherceg arcképe leleplezésénél nagyon tetszett a miniszternek az a jelenet, midőn a püspök felesége és a Katona-Otthon igazgatójának a neje virágot hintettek a fenséges védnök szobra elé. Még jobban ennél is az, midőn az Otthon helyisége előtt felállított rokkantakkal kezelt fogott s őket megölelte.

A kollégiumot is kitiintette a miniszter látogatásával. Szakszerű megjegyzéseivel kísérte az élénk bemutatást, melynél *Baltazár* püspök is jelen volt s melyet dr. *Ferenczy* Gyula, a volt könyvtárigazgató teljesített. Meghallgatta az *Apponyi*-adomát is. *Apponyi* is meglátogatta a híres könyvtárat, ahol régi pápista barátok misemondó könyveit is őrzik. Ezek voltak a reformáció névtelen hősei, a kollégiumi tanárok elődei, a mostani tudósok atyjai. „Lám, a kálvinistáknak meg kell becsülni a római katolikusokat, mert az ő őseik katolikusok voltak.” Ez alatt a könyvtár-igazgató a wittenbergi kurzus jegyzőkönyvét vette elő, melyben mostani katolikus családok őseinek a nevei (az *Apponyi*aké is nagy protestánsok voltak!), az akkor protestáns tanulók is befoglaltatnak, *Michael* *Forgach* de *Gimes*, *Thomas* *Eszterhasz* de *Galanta*, stb. „A magyar pápistáknak viszont meg a kálvinistákat kell megbecsülni, mert az ő őseik meg protestánsok voltak.”

Hazai miniszter igen helyesen az összes magyarság egységét hangsúlyozta és nagy

szónoki hatást ért el felköszöntőivel. Az ebédnél a királyt lelkesen ünnepelte, a Katona-Otthon vezetőinek érdemeit szépen méltányolta.

Látogatásokat is tett, a sátrakban, a jóékonyság nemtőinél, a püspöknel, a főispánnál, polgármesternél, a Katona-Otthon igazgatójánál névjegyét adta le.

Azt is ígérte, hogy majd ha a nagy háboru lezug, mint jó ismerős, újra eljön. A fő, hogy velünk és különösen a debreceni Katona-Otthonnal meg volt elégedve. Ez a sikerült intézmény igazán hozzá forrott a lelkéhez, de méltó is erre.

A debreceni anyaotthon mellett *Königrätzben* és *Jaromerben* két magyar házat, *Dalmáciában* 6 legénységi kaszinót tart fenn.

Állandóan gondoskodik a hadbavonultak családjáról, akikkel összeköttetést tart fenn.

A szegény hadfi szüléshez készülő hitves nyugodtan megy a *Kenézy* tanár klinikájára — gyermekeire gondot visel az Otthon. Most is több ilyen gyermek van dr. *Ferenczy* *Gyuláné* gondjai alatt.

A leleplezés után sok hódoló sürgöny ment a legmagyarabb főherceghez. A főherceg az Otthon igazgatójának válaszul, gyönyörű távirattal köszönte meg a hódolatokat.

Ez a válasz, a miniszter látogatása egy napra ismét az ország fővárosává tették Debrecent. De bírja ezt a rangot a nagy Budapest. Nekünk elé, ha a nemzet szíve itt dobban meg. Ez a szív most az elismerés virágaival hinti a szeretett főherceget és Hazai minisztert, ki különben három szép csokrot vitt haza. — Kettőt *Fráter* *Erzséket*, egyet dr. *Ferenczyné* adott a kegyelmes asszony részére. Kár, hogy nem láthatta a honvédelmi miniszter ünnepségét, a báró *Hazai* *Samuét*, kinek nevével telve az ő függetlenségi Debrecen.

(—a)

HIREK

***

— A dán kormány lemondott. *Baselből* táviratozzák: A *Baster Nachrichten* jelenti, hogy a dán kormány beadta lemondását. Az új kormány az összes pártok koalíciójából fog megalakulni és ez fogja megoldani a dán Antillák eladásának kérdését.

— Tanító-választás a református egyháznál. Az új iskolákhoz rendszeresített, valamint a megüresedett tanítói állásokat — amelyekre összesen 12 férfi és 31 nő pályázott — ma töltötte be a debreceni egyház presbitériuma, amelynek ülése ma szokatlanul látogatott volt. Az ülésen *Dicsőfi* *József* lelkészelnök és *Kovács* *József* főgondnok elnökölték. A három tanítói állásra megválasztották *Hatvani* *Sándor*, *Szabó* *Károly*, *Balla* *Ernő* tanítókat, a két tanítónői állásra *Biró* *Teréz* és *Varga* *Klára* tanítónőket. A régi tanítókat és az újonnan megválasztott tanerőket a presbitérium a következőképpen osztotta be: a Csapó-kerti iskolához *Hatvani* *Sándort* és *Varga* *Klárát*, a Nyilas-telepi iskolához *Szabó* *Károlyt* és *Biró* *Terézt*, a *Rakovszky*-utcai iskolához *Veress* *Gyulát* és *Balla* *Ernőt*, a *Rákóczi*-utcai iskolához *Szabó* *Istvánt*, a *Csonka*-utcai iskolához *Szathmáry* *Jenőt*. A 8 új iskolánál tehát 4 helyet töltött be ma a presbitérium, amely a többi 4 helyre az e hó végén tartandó legközelebbi ülésén fogja megválasztani a tanerőket.

— A lisztelosztás a süítőiparosok között. A lisztelosztás kérdésében olyan panaszok merültek föl, hogy egyes süítőiparosok nem tudják megkapni azt a lisztmennyiséget, amelyre üzemiük, vevőköriük arányában szükségük volna s így az állandó s régi vevőközönségüket ellátni nem tudják, ami a közönségnek is hátránya, mert más, messzebb fekvő üzleteket kell fölkeresniök. A tanács elé e kérdésben *Vásáry* *István* dr. tanácsnok javaslatot terjesztett be, amellyel a bajokon segíteni akar.

— A nagyváradi *Ullmann-pőr* tárgyalása megkezdődött. Nagyváradról táviratozzák: A nagyváradi törvényszék ötös tanácsa *Balázs* *Elemér* elnöklete alatt ma kezdte meg tárgyalni a milliomos *Ullmann* *Sándor* és társainak hadseregszállítási bűnyüvét. A vádat az ügyész-

ség az 1915. évi XIX. törvények 1. és 8. szakaszaira alapította. E szerint Ullmann hadiszállításokat vállalt, ajándékokat adott és a szállításokat nem megfelelően teljesítette. A tárgyalás iránt igen nagy az érdeklődés.

— **A máramarosi románok hűsége.** Nyegre László főispán, kormánybiztos e hó 15-én látogatást tett a visói járás egyes községeiben, hogy e különösen exponált vidékek helyzetéről személyesen győződjék meg. Automobilon járta be Majszin, Borsá, Felsővisó, Alsóvisó, Visóoroszi, Havasmező és Petrova községeket. Mindegyik helyen kivonult a nép a vármegye kormányzójának üdvözlésére, lelkeszei, tanítói és előjárósága vezetésével és lelkes ováció közepette biztosították a kormánybiztosot, hogy e nehéz idők rendkívüli viszonyai között teljes mértékben tisztában vannak hazafias kötelességeikkel. Különösen kitűnt a román községek lelkeszeinek és lakosságának bensőséges hűsége és hazafias lelkesedése, mellyel minden oldalról körülvérték a kormánybiztosot és biztosították a román lakosságnak bármilyen eshetőséggel szemben fennálló rendíthetetlen hűségéről és ragaszkodásáról.

— **Kelemen Samu dr. tolvajának bünyűje.** Ma délelőtt kezdte meg a debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa Hoffmann József kir. ítélőtáblai bíró elnöke alatt Markovics Trifon szerb internált bünyűjének tárgyalását. Markovics, mint az Arany Bika portása, július 8-án ellopta Kelemen Samu dr. képviselőnek a letéti szekrényben elhelyezett 1000 koronáját. A rendőrség azonnal letartóztatta a tolvaj portást, aki bevallotta tettét. A mai tárgyaláson is beismerő, töredelmes vallomást tett. Ítéletkihirdetésre holnap kerül a sor.

— **Az olaszországi földrengés.** Luganoból táviratozzák: A *Corriere della Sera* tudósítója részletes tudósítást közöl a *pesorai* földrengés pusztításáról. A nagyértékű obeliszkek összeomlottak, az utcákon vad összevisszaságban hevernek a kidöntött táviró- és telefonpóznák. — A prefektúra palotájának teteje épen maradt, azonban az épület nagyon megrongálódott. Majdnem valamennyi házban repedések, nyílások tároganganak. A hatóság megtiltotta, hogy a dűledező házak közé bárki is bemenjen. *Ricione* fürdőhelyről, mely szintén elpusztult, huszezer fürdővendég menekült. Nagy a pusztulás *Riminiben* is, ahol a Palazzo Lestini, Bramante remekműve, leégett, a székesegyház erősen megrongálódott, a középhajó egészen beomlott. A színház féldalt dőlt. A *Lidón* a Grand Hotel elpusztult, belseje valóságos romhalmaz.

— **A vízvezeték vízszolgáltatása.** Ama panaszkok folytán, hogy a vízvezeték időközönként történő elzárása a vízszolgáltatás kérdésén nem segített s hogy ez az új rend csak megnehezítette a vízvezeték használatát, a tanács holnapi ülése ismét foglalkozni fog a vízvezeték kérdésével, amelyben a czél Géza főmérnök javaslatot is terjeszt a tanács elé.

— **Irodalmi, sőt kulturális eseménynyé fejlődtek a mozgófénykép darabok most folyó bemutatói Budapesten.** Azoknak a figyelmét is magukra irányították, akik eddig nem ismerték el a mozgófényképek nagy fontosságát, tudományos és kulturális jelentőségét. Szépirodai és az a fejlődés, amit ezekben a darabokban produkált az amerikai, a német és büszkén mondhatjuk: a magyar kinematográfia is. Ezek a darabok úgy tartalmilag, mint különösen művészi tökéletesség dolgában valóságos remekművek. Így többek között: Boston c. zárja, Csókos éjszakák, Homonculus, Hypokrites, János vitéz, Kaméliás hölgy, Királytigrtis, Szibéria, Trilby, Wolfsohn cirkusz díszelőadása, Világ vége, stb., stb. Mindezen képek a hírneves, nagy művészek magas fellépti díjai, a kiállítás fényessége, a rendezés tökéletessége folytán természetesen igen drágák, úgy, hogy kevés vidéki mozgósínház fogja ezeket megszerezhetni.

— **Iskolás fiúk és leányok részére kész** fehérneműk, matracok, paplanok, takarók. Intézeti fehérnemű az összes internátusokba előírás szerint Kardos Lászlónál, Debrecen, Kossuth-utca 9.

— **Magyar tanszék a prágai egyetemen.** A *Berliner Tageblatt* jelenti: A prágai német egyetemen tanszékot állítanak a magyar nyelv számára. A bölcsészeti kar dekanátusa október elsejéig a tanszék elnyerésére pályázatot hirdet.

— **Rablás a Monostorpályi-uton.** Ma éjszaka *Danzinger* Lajos Monostorpályi-ut 26. szám alatti fűszerkereskedő lakásába betört két katonaruhába öltözött, 24—25 évesnek látszó ember, akik közül az egyik tizedesi rendfokozatot is viselt. A két ember szigorúan rászólt *Danzingerre*, hogy készüljön, mert *bekísérik a 3-ik honvédegyalozzred laktanyájába*. *Danzinger* szabadkozott, hogy neki semmi köze a katonasághoz, ő nem megy. Erre a két katonaruhába öltözött ember *Danzingerre* vetette magát, *megkötözték* s ezután felkutatva a lakás helyiségeit, *Danzinger összes pénzét elvitték*. Elraboltak 2 darab 100 koronást, 5 darab 50 koronást, 21 darab 20 koronást és 50 korona értékű egyéb pénznemet, valamint *Danzinger* kétfedelű ezüstóráját. A rablás után sietve elmenekültek. *Danzingert* reggel a *cesndörörjárat* találta meg, amely azonnal megkezdte a nyomozást és jelentést tett a debreceni rendőrségnek is, amely szintén nyomoz ez ügyben. Az egyik katonaruhás alak magas szőke, a másik alacsonyabb ember volt.

— **Az ágyu megmaradt.** Pécsről írják nekünk: *Raj Ferenc* főreáliskolai igazgatónak a második fia esett el most a háboruban, *Raj István* műegyetemi hallgató, tüzérzászlós, az ezüst vitézségi érem és a porosz Verdienst-Medaille tulajdonosa. Az apa gyászjelentése így végződik: „Magyar elszántsággal küzdött, kitüntetéssel érdemelt ki s azután elesett ugyanazon ágyunak védelmében, melyért egy esztendővel ezelőtt hős bátyja is elvérzett. A hazai kultúrának szolgálatára nevelkedett két nemes és értékes magyar elveszett, de az ágyu megmaradt.”

— **A Degenfeld-téri árusítók az ingyentejért.** A debreceni Hadsegélyző Hivatal ez-után mond halás köszönetet a Degenfeld-téri sátrak jöszivű árusítóinak, hogy egy hónap leforgása alatt fillérenként 238 korona 35 fillért gyűjtöttek össze a Hadsegélyző Hivatal ingyentej-akciója céljaira. Az elárusítóknál dr. Balkányi Emilné urasszony által elhelyezett perselyekben a következő összegek gyűltek össze: *Fried Bernát I.* számu persely 17.—, *Fried Bernát II.* számu persely 15.—, *Gál Andrásné* 9.—, *Balog Rózi* 9.26, özv. *Iván Lajosné* 8.05, *Stupfler Ignác* 7.40, *Fischer Vilmos* 7.—, *Kádár Sándorné* 6.32, *Hermann Berta* 6.03, *Boros Jánosné* 6.—, *Nagy Istvánné* 5.—, *Polgári Jánosné* 5.15, *Szendrei Sándorné* 4.70, *Barta Sára* 4.22, *Papp Györgyné* 3.84, *Sallai Gáborné* 3.66, *Sárkány Józsefné* 3.31, *Nagy Sándorné* 3.03, *Magyar József* 3.66, *Nádudvari Sándorné* 2.83, *Guttman Illés* 2.62, *Veres Mihály* 2.48, *Vékony Mihályné* 2.44, *Orosz Istvánné* 2.51, *Király Jánosné* 2.74, *Bacsó Jánosné* 3.—, *Csonka Györgyné* 2.40, *Koncz Lajosné* 2.60, *Gombos Istvánné* 2.36, *Vernes Imréné* 2.26, *Borbély Sándorné* 2.25, *Véber Károlyné* 2.30, *Fodor Istvánné* 2.27, *Molnár Sándorné* 2.32, *Bárdos Jánosné* 2.20, *Szigetközi Erzsike* 2.10, *Móré Sándorné* 2.04, *Varga Gáborné* 2.14, *Seres Lajosné* 2.—, *Németi Lajosné* 2.—, *Mónus Istvánné* 2.—, *Báncsi Ferenc* 2.—, *Harangi Jánosné* 2.—, *Katona Józsefné* 2.— korona. — Ez utánzásra méltó tény magában hordja dicséretét. **H a d s e g é l y z ő H i v a t a l.**

— **„Indus-halál”.** Ma az Uranusban vendégszülő Apollóban az „Indus-halál” című nagy ötfelvonásos látványos dráma kerül műsorra, mely egyik legérdekesebb film-attrakció.

— **Kutba fult gyermek.** *Simon György* 8 éves fia a város határában levő Zsig-féle tanyán a gémeskutból vizet akart huzni. A kut egyik oldala azonban beszakadt s a fia a kutba zuhant. A közelben senki sem lévén, segélykiáltásait senki nem hallotta meg s a gyerek a vízbe fult. Holttestét csak sokára találták meg.

— **A Vörös Kereszt** titkári hivatalában egy gépirónó szeptember hó 1-től felvétetik. Jelentkezni lehet a hivatalos órák alatt.

— **Ódon tankönyvek** legolcsóbban és új tankönyvek bolti árban kaphatók **Aczél anti-quariumában**, **Első Takarékpálota**. Meg nem felelőket bármikor kicserél vagy visszaad.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szőlő hatvan fillér. Minden további szó 6 fillér. A délután négy óra után feladott hirdetések díja szavanként nyolc fillér.

Aranyat, ezüstöt, brilliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogódlulát) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. Meghívásra házakhoz is elmegyek. Steiner Mihály, Csokonai-u. 32.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett: Hajduszoboszlón lévő 74 hold föld tanyával, Hajduböszörményben lévő 190 hold föld tanyával, Mikepércsi uton 4 hold föld, Halápon 12 hold föld kaszáló. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17. sz.

Iskola könyvek az összes iskolák részére fűzetek, író- és rajzszerek stb. még mindég olcsón kaphatók Fröhlich-féle könyv- és papírkereskedésben Szentanna-utca 1.

Uri leány német és francia órákat ad. Cim a kiadóhivatalban.

Patkányfogó kőlyök és betanított kutya eladó Fűvészkert-u. 14.

Zálogódlulát, törött aranyat, ezüstöt, brilliáns ékszert veszek és olcsón eladok. Krámer, Arany Bika-bérlház 3.

Használt tankönyvek az összes iskolákra kaphatók már Harmathynál Fűvészkert-utca 14.

Tanuló és kifizető fiu azonnal felvétetik. Fisch Bazár Piacz 40.

Bejáró takarítónő garcon lakáshoz felvétetik Ferenc József-ut 68. I. emelet.

Kifizető fiu azonnali belépésre felvétetik Fischer Vilmos Degenfeld-tér 3.

Tanuló felvétetik Félégyházy János fűszerüzletében.

Alig használt szép butorok, téli férfi ruhák eladók. Szentanna 41.

ELADÓ használt gázluszterek! Feltűnő olcsón.

1 szép elegáns háromágú szalonlámpa, 1 húzós gyöngyírtos ebéd-lámpa, 1 kétágú rézluszter, 3 egyszerű lila és 1 karlámpa egész jó állapotban, együtt összesen 80 koronáért sürgősen eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Tekintettel a folytonosan hallatszó azon panaszra, miszerint

JÓ MOSÓSZAPPAN

nem kapható, tudatjuk a nagyérdemű közönséggel, hogy gyárunk „**Gyorsmosó**”, „**Vegytiszt a debreczeni**” és „**Csikós**” elnevezések alatt 60—62% zsírsavtartalmu, tehát a legjobb minőségű mosószappant állítja elő.

Csikós szappanunk kézmosásra is kiválóan alkalmas. — Kapható minden fűszerkereskedésben.

Első Debreczeni Gőzszappangyár
Külsővásártér 3. Telefon 224. szám.

Somossy László cég

Hajdúvármegye szállítója

Harisnyák, Zsebkendők, Kötények, Ingek, Gallérok, Kézvelők óriási raktára!

A nő legszebb disze

a szép alakú dús

KEBEL.

Hölgyek, kik e tekintetben hiányt éreznek, forduljanak teljes bizalommal

Krause Idához

POZSONY,
Sáno-út 2, C) oszt., honnan teljesen költségmentesen és diszkrétan kapnak tanácsot és útbaigazítást a telt kebel elérésére.